
آماده‌اید مثل یک کارآگاه واقعی رفتارها رو بررسی کنیم؟
زیر ذرّه‌بین
کتاب تفکر و پژوهش - پایه ششم ابتدایی
EVIDENCE
طراحی شده با عشق برای شما توسط وب‌سایت «دیجی معلم» (Digimoallem.ir)

؟معمای امروز:
«دانش‌آموزان مدرسه‌ی شما در زنگ تفریح چه رفتارهایی انجام می‌دهند؟»

بچه‌ها! به نظر شما برای پیدا کردن جواب این سوال، بهترین راه چیه؟ بریم از تک‌تک بچه‌ها بپرسیم و نظرسنجی کنیم؟

...چند ثانیه فکر کنید...

ابزار مخفی ما برای این ماموریت: مشاهده! 👀

در درس قبل یاد گرفتیم «نظرسنجی» برای زمانی است که نظر و عقیده آدم‌ها را می‌خواهیم.
(❌) اینجا کاربرد ندارد!)

اما وقتی می‌خواهیم بدانیم آدم‌ها در واقعیت چه کار می‌کنند، باید رفتارشان را بدون اینکه متوجه شوند، با دقت نگاه کنیم.
(✅) بهترین روش!)

یک پژوهشگر، رفتارها را زیر ذره‌بین می‌گذارد!

نقشه راهِ عملیات پژوهشی ما 🗺️

۱. برنامه‌ریزی
(انتخاب موضوع و طراحی نقشه)

۲. اجرا در میدان
(مشاهده دقیق و ثبت اطلاعات)

۳. گزارش و تحلیل
(دسته‌بندی و ارائه راه‌حل)

گام اول: برنامه‌ریزی (انتخاب سوژه) 🎯

با گروه خودتان (و اجازه معلم) یک پایه تحصیلی (غیر از ششم) و یک «رفتار» را برای مشاهده انتخاب کنید:

Text 1

💧رفتار بچه‌ها در کنار آبخوری

Text 2

🍏نوع خوراکی‌هایی که می‌خورند

Test 3

⚽نوع بازی‌ها در حیاط

Text 4

🤝رفتار و برخورد با همدیگر

💡تهیه شده در تیم آموزشی دیجی معلم (Digimoallem.ir)

چکِ‌لیست کارآگاهی ما

قبل از شروع عملیات، این سوالات را در گروه پاسخ دهید:

- ✅ **پرسش دقیق ما چیست؟** (مثلاً: بچه‌های کلاس چهارم در آبخوری چه کار می‌کنند؟)
- ✅ **تقسیم کار: هر عضو گروه چند نفر را زیر نظر می‌گیرد؟**
- ✅ **زمان عملیات: کدام زنگ تفریح به حیاط می‌رویم؟**
- ✅ **ابزار ثبت: اطلاعات را چگونه یادداشت کنیم؟** (جلوتر یاد می‌گیریم!)

خط قرمزهای یک پژوهشگر! (اخلاق در پژوهش) 🛑

بچه‌ها! وقتی داریم بقیه رو نگاه می‌کنیم، چه چه نکات اخلاقی رو باید رعایت کنیم؟ (...مکث...)

🚫 مزاحمت ممنوع: کار ما نباید مانع بازی یا استراحت بقیه شود.

🤫 حفظ حریم خصوصی: به حرف‌های خصوصی گوش نمی‌دهیم، فقط «رفتار» را می‌بینیم.

🤐 گزارش بر اساس واقعیت: گزارش ما باید بر اساس مشاهده دقیق باشد، نه حدس و گمان و نظر شخصیِ خودمان!

یادت نره به سایت ما سر بزنی: Digimoallem.ir

گام دوم: اجرا در میدان! 👨‍💼👩

- از پایه‌ای که انتخاب کردید، حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ نفر را با دقت مشاهده کنید.
- رفتارهایی که می‌بینید را به سرعت در «برگه ثبت مشاهدات» یادداشت کنید.
- دقت کنید کسی متوجه نشود که در حال ثبت رفتار او هستید تا طبیعی رفتار کند.

جعبه‌ابزار ثبت اطلاعات

برای اینکه اطلاعاتمان قاطی نشود، از این جدول جادویی استفاده می‌کنیم:

رفتارهای مورد مشاهده	خط نشان	تعداد دفعات	درصد

🔍 کارهایی که با چشم دیدیم بچه‌ها انجام می‌دهند.

𝍸 «چوب‌خط»! برای هر بار دیدن آن رفتار، یک خط می‌کشیم (///).

🧮 خط‌نشان‌ها را می‌شمریم و عددش را اینجا می‌نویسیم.

📊 محاسبه می‌کنیم این رفتار چقدر بین بچه‌ها رایج بوده.

بیا با هم یک جدول را پر کنیم! ✍️

مثال گروه ما: رفتار دانش‌آموزان کلاس پنجم در کنار آبخوری (مجموع مشاهدات: ۱۰ نفر)

رفتارها (مشاهده‌شده)	خط نشان (تالی)	تعداد (دفعات)	درصد (%)
بستن شیر آب بعد از استفاده	𝍸	۵	۵۰%
استفاده از لیوان شخصی	///	۳	۳۰%
هل دادن دیگران در صف	//	۲	۲۰%
آب خوردن با دست (غیربهداشتی)	𝍸 //	۷	۷۰%

طراحی اختصاصی اینفوگرافیک توسط دیجی معلم (Digimoallem.ir)

گام سوم: خلاصه گزارش

اطلاعات خام ما آماده است.
حالا باید برویم سراغ تحلیل تا
مدرسه‌مان را جای بهتری کنیم!

خسته نباشید پژوهشگران! حالا باید نتایج همه اعضای
گروه را روی هم بریزیم و فرم نهایی را پُرُ کنیم:

- نام گروه: کاوشگران دانا
- پایه تحصیلی مورد مشاهده: کلاس پنجم
- تعداد کل افراد مشاهده شده: ۱۰ نفر

مهر تایید

طراحی اختصاصی اینفوگرافیک توسط دیجی معلم (Digimoallem.ir)

طبقه‌بندی کشفیات!

کتاب از ما خواسته رفتارها را از بیشترین به کمترین مرتب کنیم.
در مثال آبخوریّ ما، ترتیب این‌طور می‌شود:

۱. آب خوردن با دست (۷ بار) - بیشترین تکرار

۲. بستن شیر آب (۵ بار)

۳. استفاده از لیوان شخصی (۳ بار)

۴. هل دادن در صف (۲ بار)
- کمترین تکرار

با این طبقه‌بندی راحت‌تر می‌فهمیم مشکل اصلی مدرسه کجاست، درست است؟

طراحی اختصاصی اینفوگرافیک توسط دیجی معلم (Digimoallem.ir)

خوب‌ها و بدها! (تحلیل رفتار)

رفتارهای درست و مناسب

- بستن شیر آب بعد از استفاده (جلوگیری از اسراف)
- استفاده از لیوان شخصی (رعایت بهداشت)

رفتارهای نادرست و نامناسب

- آب خوردن با دست (بسیار غیربهداشتی)
- هل دادن دوستان در صف (خطرناک و بی‌نظمی)

به نظر شما کدام دسته باید در مدرسه بیشتر شود و کدام دسته کمتر؟

طراحی اختصاصی اینفوگرافیک توسط دیجی معلم (Digimoallem.ir)

پیشنهادهای طلایی ما

یک پژوهشگر فقط مشکل را پیدا نمی‌کند، بلکه راه‌حل می‌دهد!
برای کاهش رفتارهای نامناسب چه کنیم؟

پیشنهاد ۱: نصب پوسترهای بهداشتیِ جذاب و کودکانه کنار آبخوری درباره ضرر و بیماری‌هایِ آب خوردن با دست.

پیشنهاد ۲: کشیدن خطوط رنگی روی زمین با فاصله مناسب برای تشکیل صف منظم و جلوگیری از هل دادن.

پیشنهاد ۳: تشویق و امتیاز دادن به کسانی که همیشه لیوان شخصی همراه دارند.

پایان ماموریت! شما عالی بودید! 🌟

- ✔ امروز یاد گرفتیم چطور با «مشاهده دقیق» اطلاعات جمع کنیم.
- ✔ یاد گرفتیم جدول خطنشان بکشیم.
- ✔ و فهمیدیم چطور برای مشکلات مدرسه‌مان راه‌حل‌های عالی بدهیم!

🌐 این آموزش بی‌نظیر و تعاملی توسط وب‌سایت «دیجی معلم» (Digimoallem.ir) طراحی و تهیه شده است. برای آموزش‌های بیشتر حتماً به سایت ما سر بزنید! خدانگهدار! 👋